

Generelt omkring Kroatien

Indhold

Indledning.....	4
Etymologi.....	4
Geografi.....	4
Klima.....	5
Demografi.....	6
Indvandring og udvandring.....	6
Minoriteter.....	6
Serbere i Kroatien.....	7
Religion.....	7
Sprog.....	8
Politik.....	8
Internationale relationer.....	8
Økonomi.....	9
Infrastruktur.....	9
Veje.....	9
Jernbaner.....	10
Skibsfart.....	10
Luftfart.....	10
Media.....	11
Internet.....	11
Kommunikationsoperatør T-Hrvatski Telekom.....	11
Vip mobiludbyder.....	12
Den europæiske operatør Tele2.....	12
Gratis internet.....	13
Betinget gratis internet.....	14
Uddannelse.....	14
Kultur.....	14
Musik.....	15
Arkitektur.....	15
Madkultur.....	16
Mad.....	16
<i>Hummer fra Dalmatien</i>	16
Drikke.....	17

Helligdage 17
Nationalparker..... 18

Indledning

Kroatien er et land i Centraleuropa og tidligere republik i Jugoslavien. Landets areal udgør 56.542 km². Kroatien omfatter den dalmatiske kyst, øerne i [Adriaterhavet](#) og [Slavonien](#) – en del af den nordlige lavslette i det tidligere Jugoslavien. Mod nord grænser Kroatien op til Slovenien, mod syd til Bosnien og Hercegovina, Montenegro og Serbien, mod vest til Adriaterhavet, og mod øst også til Serbien og Montenegro.

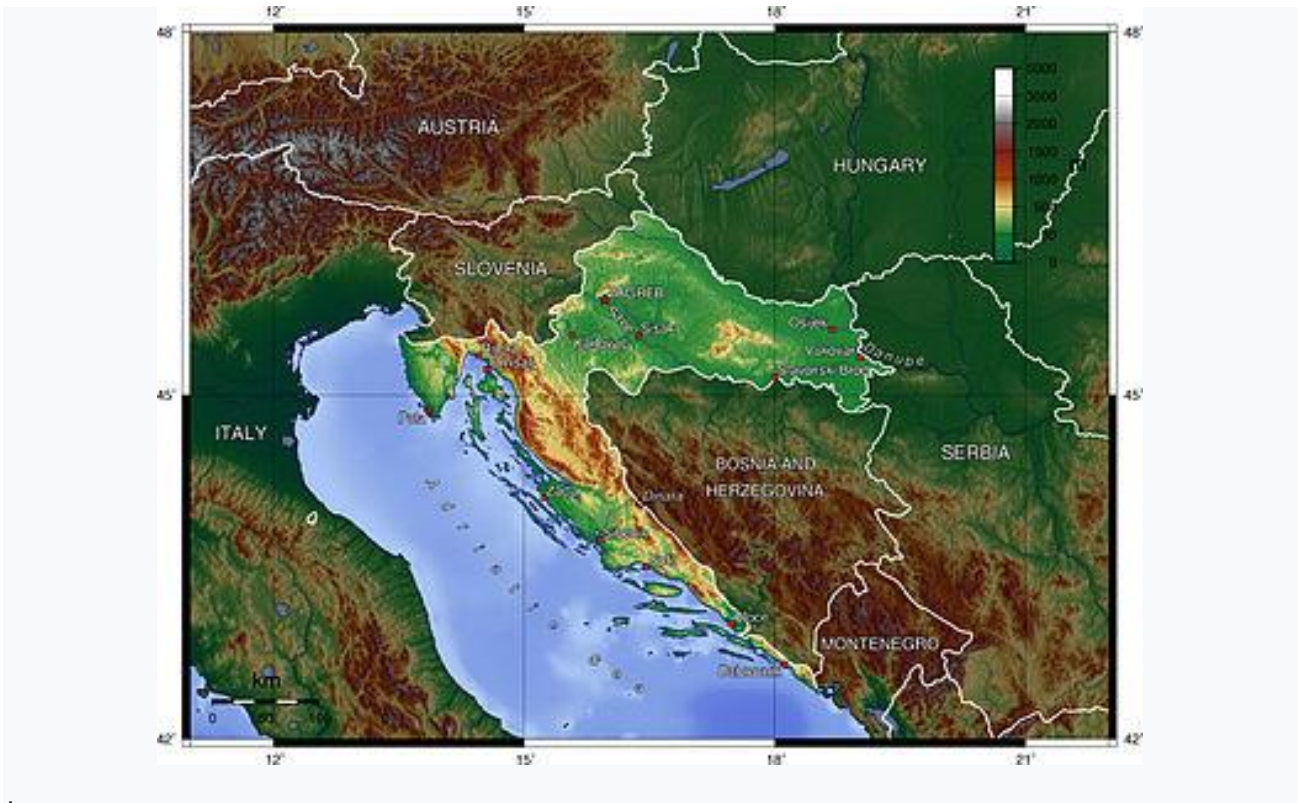
Et af de mest besøgte steder, foruden Adriaterhavets kyst, er [Plitvice-søerne](#).

Etymologi

På gammel slavisk betød *churvatinu* "bjergboer", hvor *chur-* var af samme ordstamme som russisk gorá og tjekkisk hora (= bjerg), beslægtet med græsk boreas (= nordenvinden, oprindeligt "bjergvind").

Ordet blev til serbokroatisk hrvat, dansk "kroat", hvoraf "Kroatien". Det gav også ophav til ordet "krabat", og til at "slips" er kommet til at hedde cravatte på fransk.

Geografi

Kroatien grænser op til Slovenien, Ungarn, Serbien, Bosnien og Hercegovina, Montenegro samt over Adriaterhavet til Italien.

Landet har en hesteskolignende form. Landet er delt i to af Bosnien og Hercegovinas lille kyststrækning ved Neum. Dette indebærer, at størstedelen af landets sydligste del Dubrovnik-Neretva udgør en eksklave.

Landet omfatter selve området Kroatien, Slavonien, Dalmatien og det sydlige Istrien. Den nordøstlige del af landet er fladt og frugtbart, og områderne i nordvest og vest tilhører de [Dinariske Alper](#).

Den smalle adriatiske kyst i Istrien og Dalmatien er forholdsvis bjergrig. Det er flere [karstområder](#) i Kroatien. Det største af disse områder er Ličko polje (465 km²).

Kroatien ligger i grænselandet mellem Syd-, Central- og Østeuropa, hvilket gør det svært at henhøre det til en specifik region. Kroatien regnes i visse kilder til [Centraleuropa](#) på grund af sin geografiske og lange kulturelle og historiske tilknytning til de centraleuropæiske lande.

I andre kilder regnes landet til [Balkanhalvøen](#), hvilket beror på landets geografiske beliggenhed og fordi, at landet 1918-1991 indgik i den tidligere stat Jugoslavien. Yderligere andre kilder placerer landet i Østeuropa, regner det til middelhavslandene eller placerer det mellem Østeuropa og Centraleuropa.

I landets nordlige og nordøstlige del [Zagorje](#) domineres terrænet af flader, søer og bakker. I den østligste del ([Slavonien](#)) præges landskabet af lavland med frodigt landbrugsland.

Regionerne [Lika](#) og [Gorski kotars](#) landskaber præges af tæt skovbeklædte bjerge, mens den smalle [adriatiske](#) kyststrækning ([Istrien](#), [Kvarnerbugten](#) og [Dalmatien](#)) dels er bjergrig og topografien præges af [karst](#).

Ifølge det kroatisk statistiske centralbureau (*Državni zavod za statistiku*) definition har Kroatien 1185 øer, holme og rev. Kroatien er dermed det land, som har flest landformer i Det Adriatiske Hav og næst flest i Middelhavet efter Grækenland. Af turistmæssige årsager kaldes landet undertiden "*de tusinde øers land*".¹

Det højeste bjerg er [Dinara](#) på 1.830 m over havet, og den største sø er Kozje.

Den længste flod er [Sava](#), som er 945 km lang.

Større byer i Kroatien er [Zagreb](#), [Split](#), [Rijeka](#), [Osijek](#), [Zadar](#), [Slavonski Brod](#), [Pula](#), [Karlovac](#), [Dubrovnik](#), [Varaždin](#), [Sisak](#), [Šibenik](#), [Vinkovci](#), [Vukovar](#), [Đakovo](#), [Knin](#), [Rovinj](#), [Opatica](#) og [Sinj](#).

Klima

Kroatiens klima varierer fra at være [tempereret](#) af [kontinental](#) type i de nordlige og østlige dele af landet til at være [subtropisk](#) af Middelhavstype ved kysten. I bjergregionerne i [Lika](#), [Dalmatien](#) og [Zagora](#) mellem kysten og indlandet råder bjergklima.

Årsnedbøren er relativt lav i store dele af Kroatien takket være beliggenheden ved Middelhavet. Tørrest er det ved den sydlige del af Middelhavskysten med en nedbør på cirka 300 mm per år. Mest nedbør falder i [Dinariske alper](#) og regionen [Lika](#), hvor nedbøren når op til cirka 2.000 mm per år.

I Kroatien råder store temperaturforskelle mellem dag og nat samt sommer og vinter. I indlandet dominerer nordøstlige vinde, som kan medføre sne og kulde, dog oftest med hurtige og ofte forekommende skift mellem tøvejr og kulde, mens Middelhavskysten domineres af milde sydvestvinde fra Middelhavet, som medfører regn og mildt vejr. Om sommeren domineres indlandet af østlige vinde fra Rusland, som giver fugtigt og varmt vejr.

Middelhavskysten domineres af sydvinde fra Afrika, som medfører tørke og hede samt solrige dage. I indlandet kan sommernætterne være svale med temperaturer på ned mod 10-15 grader, mens dagtemperaturen kan nå op imod +30-35 grader eller mere sjældent +35-40 grader.

På grund af havvandet, som udjævner temperaturen, er temperaturforskellene ved kysten ikke lige så udtalte. Der kan dagtemperaturen om sommeren nå +35 grader om dagen for at ved nattetid falde til +25 grader, hvilket i meteorologisk henseende klassificeres som tropisk nat.

Demografi

Demografisk kort som viser byernes og kommunernes etniske sammensætning i 2011. Byer og kommuner med store majoriteter er markerede:

■ [Kroater](#) >50 %
 ■ Kroater <50 %
 ■ [Serbere](#) >50 %
 ■ Serbere <50 %
 ■ [Italiere](#) >50 %
 ■ [Ungarere](#) >50 %
 ■ [Tjekker](#) >50 %

Ifølge folketællingen i 2011 har Kroatien en befolkning på 4.289.889 indbyggere. Den absolutte majoritet, 3.874.321 indbyggere eller 90,42 % af den samlede befolkning, er kroater. Af dem er 2.218.554 kvinder og 2.066.335 mænd.

Gennemsnitsalderen er 41,2 år (42,9 for kvinder og 39,4 år for mænd).

I 2010 var den forventede levetid 76,6 år (79,6 år for kvinder og 73,5 år for mænd) og andelen af læse- og skrivekyndige udgjorde 98,8 % (98,2 % kvinder, 99,5 % mænd).

1991–2010 (dog fraset 1996–1997) havde landet en negativ natalitet, som lå under EU-gennemsnittet. Den store befolkningsmindskning især i 1990-erne kan forklares fra et politisk, økonomisk og socialt perspektiv. Det kroatiske selvstændighedskrig og frigørelsen fra Jugoslavien 1991–1995 førte til store demografiske forandringer. Under krigen forlod et stort antal mennesker (især serbere) landet samtidig, som mennesker døde i kamp. De forringede levevilkår under og efter krigen fremmede videre emigration.

Indvandring og udvandring

2001–2008 havde landet en positiv nettotilvandring, det vil sige at flere personer flyttede til landet end forlod det. 2006–2010 kom de fleste indvandrere fra Bosnien og Hercegovina. 2009–2010 var der flere, som flyttede fra end til Kroatien.

Minoriteter

Kroatien har en snes etniske minoriteter. Som den største minoritetsgruppe regnes [serberne](#), som udgør 4,36 % af den samlede befolkning. Landets andre minoriteter udgør hver for sig mindre end 1 % af befolkningen.

Næst efter serberne hører [bosniakkerne](#) (0,73 %) og [italienerne](#) (0,42 %) til de største minoritetsgrupper. I visse dele af landet udgør de etniske minoriteter en langt større andel af befolkningen. Landets største minoritet, serberne, er fortrinsvis bosatte i de østlige dele af landet. I Kroatiens østligste område, Vukovar-Srijems distrikt, udgør den serbiske befolkning 15,50 %. Den italienske minoritet bor fortrinsvis i den nordvestlige del af landet. I Istriens distrikt udgør italienerne 6,03 % af den samlede befolkning.

Serbere i Kroatien

Inden [den kroatiske selvstændighedskrig](#) udgjorde den største minoritetsgruppe etniske serbere næsten 13 % af befolkningen. Under krigsårene forlod mange etniske serbere Kroatien af politiske og/eller økonomiske grunde.

Da Kroatien gennem "Operation storm" i [1995](#) genvandt det af serberne besatte område [Krajiina](#), flygtede skønsvist 250.000 til [Serbien](#), [Republika Srpska](#) og andre dele af verden fra forfølgelse og tvangsdeportation af de kroatiske styrker.

Den kroatiske regerings officielle standpunkt er, at alle de serbere, som flygtede eller forlod landet under den kroatiske selvstændighedskrig, skal og bør vende tilbage til Kroatien, hvis de ønsker det. Økonomisk støtte har ledt til, at henved 120.000 Kroatienserbere er vendt tilbage de seneste år.

Den [14. april 2011](#) blev den kroatiske general Ante Gotovina dømt i [Haag](#) til 24 års fængsel for begåede krigsforbrydelser under hans deltagelse i [Operation Storm](#).

Den tidligere chef for indenrigsministeriets specialpoliti, Mladen Markač, dømtes til 18 års fængsel. Den tredje anklagede ved tribunalen, den tidligere stedfortrædende forsvarsminister Ivan Čermak, som 1995 ledede hærens styrke i byen Knin, frikendtes. Anklagerne havde krævet 17 års fængsel.

Både Čermak og Markač overgav sig frivilligt til FN-tribunalet, da de anklagedes i 2004, mens Gotovina blev fanget i Spanien. Dommene blev anket af Gotovina og Markač.

Den 16. november 2012 fandt retten dem begge uskyldige på samtlige anklagepunkter, og de blev straks sat på fri fod.

Beslutningen ankedes, hvilket førte til, at både Ante Gotovina og Mladen Markac frigaves et år senere, den 16. november 2013.

Religion

I Kroatien findes de fleste religioner og trosretninger repræsenterede.

Den [romerskkatolske kirke](#) er landets største trossamfund, og ved folketællingen i 2011 bekendte 86,28 % af befolkningen sig til katolicismen. Den overvejende majoritet af landets katolikker er kroater eller tilhørende de italienske, ungarske, slovenske eller tjekkiske minoriteter.

Den [ortodokse kirke](#) er landets næststørste trossamfund. De ortodokse udgør 4,43 % af landets befolkning, og det er fortrinsvis serbere, som tilhører den [serbisk-ortodokse kirke](#). Blandt de ortodokse regnes også landets makedonske, montenegrinske og russiske minoriteter.

Andelen af muslimer udgør 1,46 % af Kroatiens befolkning. En overvejende majoritet af dem er [bosniakker](#) og [sunnier](#).

Den jødiske minoritet udgør 536 personer.

Sprog

[Kroatisk](#) er officielt sprog og [modersmål](#) for majoriteten af landets befolkning.

Det er et [slavisk sprog](#), som anvender sig af det [latinske alfabet](#).

Andre sprog ([serbisk](#), [italiensk](#), [ungarsk](#), [slovensk](#), [tjekkisk](#), istrorumænsk, med flere) tales af mindre end 5 % af befolkningen. I [Istrien](#), hvor de italiensktalende udgør en større andel af befolkningen, er også italiensk et officielt sprog. De serbisktalende anvender både det latinske alfabet og det [kyrilliske alfabet](#).

Politik

Ifølge grundloven fra 1990 er Kroatien et parlamentarisk demokrati.

Kroatiens præsident er statschef og øverstbefalende og vælges for fem år. Præsidenten udser statsministeren med parlamentets tilslutning og har tillige en vis indflydelse på udenrigspolitikken.

Kroatiens parlament består af et kammer med 160 medlemmer valgte for fire år. Parlamentet sammentræder fra 15. januar til 15. juli samt mellem 15. september og 15. december. Regeringen som ledes af statsministeren, består af 2 vicestatsministre og 14 ministre.

Retssystemet er tredelt, med en højesteret samt regionsdomstole og kommunale domstole.

Internationale relationer

Kroatien er siden 2000 medlem i Partnerskab for fred (PFF). Den 17. oktober 2007 valgtes Kroatien som et af de ikke-permanente medlemmer af FN's sikkerhedsråd for perioden 2008-2009.

NATO

Under Nato-topmødet i Bukarest den 3. april 2008 fik Kroatien en officiel indbydelse til at komme med i NATO og siden den 1. april 2009 er landet medlem i forsvarsalliancen.

EU

Kroatien har været medlem af EU siden 2013.

Processen til opnåelse af medlemskab blev indledt i 2003, da Kroatien søgte medlemskab af EU.

Landet fik status som kandidatland i 2004 og har gennemført flere reformer for at tilpasse sin økonomi til EUs.

EU var længe tøvende med at videreudvikle kandidaturet til et eventuelt fuldt medlemskab, efter som Kroatien ifølge EU længe var uvillig til at udlevere generalen Ante Gotovina, som da mistænkte for krigsforbrydelser begåede under Kroatiens selvstændighedskrig (1991-1995).

I 2005 kunne Kroatien begynde at forhandle om medlemskab, da EU nu anså, at Kroatien samarbejdede fuldt ud med det internationale krigsforbrydertribunal i Haag. Beslutningen foranledigedes af, at spansk politi (efter et tip fra den kroatiske efterretningstjeneste) kunne arresterede Ante Gotovina på De Kanariske Øer og overgive ham til det internationale krigsforbrydertribunal i Haag.

Kroatien håbede at afslutte medlemsforhandlingerne i 2009 og at blive optaget som unionens 28. medlem i 2010. I december 2008 nedlagde Slovenien imidlertid veto mod at åbne ti kapitler i medlemsforhandlingerne på grund af en pågående grænsetvist.

Blokeringen ophævedes i efteråret 2009, og forhandlingerne genoptoges den 2. oktober 2009. Den 30. juni 2011 afsluttede Kroatien det 35. forhandlingskapitel med EU, og efter en ratificeringsproces i de andre medlemslande optoges landet som unionens 28. medlem den 1. juli 2013.

Økonomi

Turisme er en vigtig del af næringslivet.

Kroatiens udenrigshandel er rettet mod EU, og derfor påvirkes landets økonomi af udviklingen i lande som Sverige, Nederlandene og Italien.

Landets BNP per indbygger skønnes (købekraftsjusteret) 2007 til cirka 15.500 USA-dollars (verdensgennemsnit ligger på 10.000 USA-dollars).

Kroatien er, efter Slovenien, det mest formuende land blandt de stater, som tidligere udgjorde Jugoslavien.

I slutningen af 1980'erne begyndte i og med kommunismens fald en økonomisk overgang. Kroatien havde en fordelagtig beliggenhed men rammes hårdt af afindustrialisering og krig.

De største problemer for landet i dag er en relativt stor arbejdsløshed (11,2 % i 2006) og langsomme reformer. Specielt alvorlige faktorer er retssystemet og den offentlige administration, som begge er forældede og ineffektive.

Landet har haft en hurtigere vækst i de senere år. Flere tiltag er gjort for at gøre Kroatiens økonomi mere lignende med EUs, og man forventer, at dette inden for en snar fremtid vil føre til stigende aktivitet i økonomien.

Infrastruktur

Veje

Under de seneste år har Kroatien anvendt mange milliarder kroner på at udbygge landets motorvejsnet og dermed forbinde alle dele af Kroatien.

Motorvejene er afgiftsbelagte. Tunnellerne Grič og Brinje ansås at være blandt de sikreste og mest moderne i Europa i 2007.

Den kroatiske regering har tilkendegivet, at man også fremover vil investere i infrastrukturen, da den anses at udgøre en vigtig del i landets økonomiske genopbygning.

Vejbyggeriet skaber arbejdspladser samtidig, som landet kan regne med udenlandske investeringer, efter som mange internationale virksomheder er beroende af en god infrastruktur.

Desuden er mange af de hundrede tusinder turister, som årligt besøger Kroatien, bilkørende, og trafikforstyrrelser var tidligere snarere en regel end en undtagelse.

Mindre veje har fortsat en lavere standard end i Vesteuropa. Men også her vil landets regering investere penge for at yderligere højne kvaliteten.

Efter selvstændigheden har vejbyggeriet fået et opsving, og i 2005 færdiggjordes motorvejen (uofficielt kaldet "Dalmatina") mellem hovedstaden Zagreb og landets næststørste by Split i det sydlige Kroatien.

Dermed forkortedes rejsetiden fra cirka 8-9 timer til 4 timer. Ved indvielsen tilkendegav regeringen, at en 30-årig drøm var gået i opfyldelse og man at planlagde at forlænge motorvejen til Dubrovnik i det sydligste Kroatien.

Under år 2007 påbegyndtes byggeriet af [Pelješac-broen](#), som vil forbinde fastlandet og halvøen [Pelješac](#). Den skulle stå færdig inden for fire år og da være Europas 18. længste bro.

De fleste motorveje vedligeholdes af det statsejede foretagende *Hrvatske autoceste d.d.* (Kroatiske motorveje AS).

Jernbaner

Banestandarden i Kroatien er relativt god, men jernbanenettet har behov for modernisering. Jernbanenettet byggedes i perioden, hvor Kroatien indgik i statsdannelsen Østrig-Ungarn og kroatiske byer var da snarere forbundne med Wien og Budapest end indbyrdes.

Denne struktur fandtes delvist bevaret selv, da landet var en del i Jugoslavien, men de dele, som forbandt med det øvrige Jugoslavien, prioriteredes.

Blandt andet gennemførtes elektrificeringer i 1960- og 1970-erne, hvilke skulle sammenbinde med blandt andet Jugoslaviens daværende hovedstad Beograd.

Togenes standard varierer, efter som et antal nyere tog indkøbtes de senere år og et antal ældre blev renoverede. Dog er fortsat flere vogne gamle.

Et typisk træk ved de elektrificerede linjer er ellokomotiver af svensk type, som er byggede i Zagreb på licens fra det svenske ASEA.

Den kroatiske regering har erklæret, at man nu planlægger at satse på jernbanenettet og gøre det muligt for højhastighedstog og trafikere flere linjer. Under år 2007 påbegyndtes moderniseringen af strækningen mellem Kroatiens største havneby Rijeka, hovedstaden Zagreb og den ungarske grænse, hvilket vil formindske rejsetiden mellem disse byer betydeligt. Byggeriet skulle være afsluttet i 2013 og koste cirka 20 milliarder kroner.

Togtrafikken forvaltes fortrinsvist af virksomheden *Hrvatske željeznice d.o.o.* (Kroatiske jernbaner AS).

Skibsfart

Skibsfarten har stor betydning for Kroatien, som har flere store havne. De vigtigste havne ligger i Omišalj, Ploče, Rijeka, Šibenik, Dubrovnik, Dugi Rat, Pula, Split og Zadar.

Kroatien har 66 beboede øer ud for sin kyst, hvilket betyder, at der findes et stort antal lokale færgeforbindelser.

Kroatiens handelsflåde består af totalt 73 skibe. Nogle af landets største skibsværfter er Uljanik, i Pula, og Viktor Lenac og 3. maj, i Rijeka.

Luftfart

Kroatiens statsejede flyselskab hedder Croatia Airlines.

Flyselskabet oprettedes den 7. august 1989 og hed da Zagal (Zagreb Airlines). Da Kroatien blev selvstændigt i 1991, byttede selskabet navn til Croatia Airlines.

Croatia Airlines har en ung og moderne flyflåde, som omfatter 11 flyvemaskiner af modellerne Airbus 320, Airbus 319 og ATR 42.

I 2007 bestilte selskabet fire moderne flyvemaskiner af modellen Bombardier Q400.

Croatia Airlines er medlem i IATA, AEA og Star Alliance. Selskabet har i de seneste år set en stærk stigning i antallet af rejsende, og i 2005 transporterede Croatia Airlines 1.555.033 rejsende til forskellige destinationer i Kroatien og resten af verden.

I de senere år har andre aktører (blandt andre Ryanair) meldt sig på det kroatiske marked og tilbyder lavprisflyrejser til Kroatien.

Internationale flyvepladser er Zagrebs internationale flyveplads, Splits flyveplads, Dubrovniks flyveplads, Pulas flyveplads, Rijekas flyveplads, Zadars flyveplads og Osijeks flyveplads.

Media

Det statslige fjernsyn (HRT) driver to nationale kanaler samt en international kanal via satellit og har også seks regionale tv-centre. Der findes to privatejede landsomfattende TV-kanaler og omkring 15 regionale.

Der findes tre statsligt ejede og to private landsomfattende radiokanaler og en række forskellige såvel statslige som private regionale radiokanaler.

Det største dagblad i Kroatien er *24sata* med et oplag på 163.505 dagsaviser (2009). Andre aviser er *Jutarnji list* och *Večernji list*.

Internet

Kroatien har 3 store teleudbydere:

- T-Hrvatski Telekom
- Vip
- Tele2

Føreren blandt operatørerne er T-Hrvatski Telekom, som betjener næsten 50 procent af landets abonnenter. På andenpladsen ligger Vip og tredjepladsen indtages af den europæiske operatør Tele2, som ikke har så meget dækning i Kroatien, men giver gratis roaming i landet. Operatøren T-Hrvatski Telekom og Tele2 har indgået en aftale.

Kommunikationsoperatør T-Hrvatski Telekom

Mobiloperatøren T-Hrvatski Telekom, tidligere T-Mobile, er ejet af Deutsche Telekom (majoriteten af aktierne). Udbyderen har den bredeste dækning i Kroatien og rangerer først blandt andre udbydere i antallet af abonnenter. Internetadgang er tilgængelig ved alle hastigheder. For forudbetalte abonnenter tilbydes 4G med en hastighed på 75 Mbps.

Enhver turist kan købe et SIM-kort:

- På ethvert posthus (Hvratska Posta).
- På tankstationer (Lukoil, INA).
- I avis kiosker (Tisak, iNovine).
- I specialiserede T-centre.

Rejsende kan købe standard- og mikrosyvere på ethvert salgssted, men nano-syverne skal kun kontakte T-centeret.

Den forudbetalte startpakke til opkald, beskeder og internetadgang kaldes "Bon Start". For at aktivere skal du sende en sms med teksten "A" til nummeret 3636. Du kan købe topkuponer for 25, 50, 100 og 200 kn i enhver butik eller online.

Virksomheden tilbyder også en "Starter Pack" kun for at få adgang til internettet. De syv vil koste 20 kuna, det samme beløb vil blive krediteret kontoen i en periode på 30 dage. Standardprisen på internettet er 1 kn pr. megabyte. Alle kan købe et ekstra USB-modem til 3G for 199 eller 4G for 448 kuna. Kontoen i det første og det andet tilfælde vil modtage 20 bøger.

T-Hrvatski Telekom tilbyder også et særligt SIM-kort "Visiting Croatia". For 85 kuna får en turist ubegrænset internetadgang i op til 7 dage og 5 kuna på konto. Internettet leveres med en hastighed på 75 Mbps. Hvis du er i Kroatien i mere end en uge, kan du forlænge pakken ved at betale 85 kn.

Vip mobiludbyder

I dag er Vip den næststørste operatør i Kroatien og en lokal partner til Vodafone.

Udbyderen har fremragende dækning og kvalitet af 2G og 3G kommunikation i den nordlige del af landet, og på kysten. I syden og på landet er kvaliteten dårligere. Mobilt 4G / LTE-internet er tilgængeligt i 21 større byer.

Forudbetalte startpakker kaldes vipme. Du kan købe et mini SIM-kort til 10 kn, en mikro til 20 kn og et nano til 50 kn.

Recharge vouchers sælges i alle større forretninger:

- Butikker.
- Store supermarkeder.
- Tankstation.
- Mærkede punkter.

Vip mobiloperatør giver forudbetalte abonnenter gratis adgang til Facebook. Der kan kun bestilles én pakke til internetadgang - Vipme-pakke.

Under hvilke vilkår abonnenten betaler 10,16 kuna og modtager 250 MB om ugen, ubegrænsede opkald inden for netværket samt SMS-beskeder.

For at oprette forbindelse skal du sende teksten PAKET til nummeret 13730. For at ændre disse betingelser skal du foretage ændringer i hovedtaksten. Der er andre pakker til kommunikation og netværksadgang:

- miniZakon - for 30 kuna modtager abonnenten 300 minutter eller SMS og 300 MB trafik pr. måned
- Loven! - for 50 om måneden får brugeren 1500 minutter inden for netværket eller SMS, samt 1,5 GB.

For at aktivere den ekstra internetpakke skal du sende koden til nummeret 13223, betingelserne er gældende i en måned. Det er vigtigt, at den daglige trafikrate er 1024 MB, efter volumenforbruget - hastigheden reduceres.

Udbyderen tilbyder også en online-pakke, uden opkald og SMS, kaldet Vipme Internet.

- For 10 kn giv 1 GB trafik pr. dag.
- For 15.200 MB om måneden.
- For 50 kuna om måneden vil brugeren modtage 1 GB.
- For 70 abonnenter modtager 2 GB om måneden.

Den europæiske operatør Tele2

Tele2 er en af de mobiloperatører, der leverer sine tjenester i mange europæiske lande. I Kroatien har det ikke sådan dækning som Vip eller T-Hrvatski Telekom, men giver meget fordelagtige priser for turister.

Det er muligt at bruge gratis roaming, men kun i 2G. Du kan købe et SIM-kort i specialbutikker eller på tankstationer, supermarkeder mv. Kommunikationsoperatøren tilbyder følgende takstplaner til forudbetalte abonnenter:

- For en månedlig betaling på 35 kn får du 1 GB til mobilt internet og 1000 minutter til kommunikation indenfor netværket.
- Modig. For det samme beløb kan du tilslutte en anden takst: 1 GB og 100 SMS til udsendelse i Kroatien.
- For 49 kuna modtager abonnenten 1,5 GB. Trafik 1000 minutter og SMS til kommunikation i landet.
- I henhold til denne takst er der ingen obligatorisk abonnementsafgift, omkostningerne ved megabyte - 0,60.

Tele2 tilbyder også en Mobilni Internet-pakke med fordelagtige takster. I første omgang får abonnenten 50 MB, men kan øge trafikken.

- For 15 kuna tilbud 400 MB (aktivering: Opcija S).
- For 35 giver 1 GB (aktiveringskode: Opcija M).
- Der er 2 GB til 50 (til tilslutning: Opcija L).
- Til 90 har abonnenten 6 GB (til aktivering: Opcija XL).

Klienten modtager den angivne mængde trafik i 30 dage, koden skal sendes til 13888.

Den europæiske operatør Tele2 har i sit arsenal en rejsepakke Billigste Surf & Call, den vil koste 50 enheder lokal valuta. Til dette modtager abonnenten 3 GB mobilt internet, 1000 minutter til kommunikation i Kroatien samt reducerede takster for international roaming i 30 dage.

Gratis internet

Overvej først denne mulighed. Kroatien er et europæisk land, og internettet er allerede et af de grundlæggende behov for ikke kun enhver rejsende, men også en lokal.

Når du rejser i Kroatien, kan du forvente, at gratis internet vil være absolut overalt på følgende punkter:

- Hoteller, lejligheder fra lokalbefolkningen
- I alle lufthavne i landet: 2-4 timer gratis
- I alle busser af det populære busnetværk i Kroatien flixbus, for dem, der rejser landet uden bil

Vigtigt punkt: der er mange busselskaber i landet, hver region har sin egen, som driver regelmæssige flyvninger til alle byer i Kroatien. Priserne er næsten de samme overalt og varierer lidt. Forskellen i hovedretningerne er mindre end 1 euro. Men gratis internet er garanteret kun tilgængeligt på Flixbus busser.

Internettet er altid tilgængeligt disse tre steder, det påvirker ikke udgifterne til bolig eller rejser og er en del af grundpakken med gratis tjenester for at øge kundeloyaliteten. Forestil dig, at du lejer en lejlighed ved havet i Kroatien, og du ikke har internet der: I dag skræmmer dette faktum virkelig en tilstrækkelig procentdel af potentielle lejere.

Det skal også bemærkes, at landet har et veludviklet højhastighedsinternet og i alle hoteller, lejligheder, ejerlejligheder internettet med nogenlunde god hastighed:

Betinget gratis internet

Dette er internettet, som er tilgængeligt i næsten alle cateringvirksomheder. Her er det vigtigt at huske på at der i bagerier og små cafeer måske ikke Wi-fi. Men absolut alle etableringer med en fuld menu og siddepladser ved bordet har et Wi-Fi-adgangspunkt.

Hvad du behøver at vide om dette:

- Du skal bestille noget for at få adgangskoden. Du kan bare få en kop kaffe
- Om aftenen, når institutionen er fyldt med turister, kan hastigheden være forfærdelig
- Wi-Fi-adgangskoder er altid tilfældige. Det vil ikke være muligt at afhente præcist. Her finder du ikke adgangskoder, skriv 8 enheder eller 12345678.

Hvis du bor ét sted i Kroatien i en uge, besøger du de første par dage forskellige steder langs stranden, eller hvor du vil gå oftere.

Institutioner i Kroatien ændrer kodeord meget sjældent. Og hvis du drak kaffe i en restaurant, derefter spiste frokost i en anden 100 m fra den første og spiste middag i den tredje, så vil du om 2-3 dage have fungerende internet på stranden i 500 m, hvilket vil gøre dit ophold mere behageligt.

Bemærk venligst, at omkostningerne ved tjenester fra mobiloperatører i Kroatien kan variere og afvige fra omkostningerne angivet i artiklen.

Uddannelse

Den almene skolepligt gælder fra 6 eller 7 til 14 eller 15 år. Grundskolen er obligatorisk og betales helt af staten. Grundskolen er inddelt i to stadier. I 1-4 klasse undervises hver klasse af en lærer, som underviser i alle fag. Fagene, som indgår, er kroatisk, matematik, *visuel kunst* og *natur- og samfundskundskab*. Fra 5-8 klasse undervises hvert fag af en faglærer, og de fag, som tilkommer, er historie, geografi, biologi, fysik, kemi, med mere.

Mellemskolen er endnu en frivillig skoleform. Mellemskolen er inddelt i gymnasium og fagskole, og begge er under fire år.

Kroatien har syv universiteter, fordelt på byerne Zagreb, Rijeka, Osijek, Split, Zadar, Dubrovnik og Pula. Kroatien har deltaget og er begyndt at tilpasse sit højere skolevæsen efter Bologna-processen, som er i fuldt brug siden 2010.

Kultur

Kroatiens kultur baseres på en 1300 år lang historie, under hvilken landet har fået mange monumenter og byder, hvilke har givet et stort antal fremstående individer.

Landet har også syv eksempler på UNESCOs Verdensarvsliste og otte nationalparker.

Kroatien regnes undertiden som et centraleuropæisk land på grund af sin kulturelle og historiske tilknytning til landene i Centraleuropa.

Kroatien tilhørte den centraleuropæiske statsdannelse Habsburg (senere Østrig-Ungarn) under flere århundreder inden, at landet i 1918 tvangsindlemmedes i den da nydannede statsdannelse "Serbernes, kroaternes og slovenernes kongerige" (senere kaldet Jugoslavien = Syd-Slavien).

Den kroatiske kultur kan på grund af disse historiske kendsgerninger betegnes som "centraleuropæisk" og kroaterne anser sig selv for at tilhøre den vestlige kulturelle sfære.

En uafhængig Gallupundersøgelse lavet i september og oktober 2008 viste, at en majoritet af kroaterne (60 %) ikke identificerede sig med regionen Balkan. Andre lande betragter dog ofte Kroatien som en del af Balkan og ofte som en del af det tidligere Jugoslavien.

Tre nobelpristagere kommer fra Kroatien, plus et stort antal opfindere. Slavoljub Eduard Penkala reservoarpennans opfinder, kom fra Kroatien og virkede i Zagreb.

Halsklæder har stærke bånd til Kroatien, idet slipset (*kravata*) ifølge legenden blev opfundet der. Landet har også en lang tradition for musikere, artister og forfattere.

Musik

Også traditionen at spille instrumentet gusle, hvilket er et typisk instrument for Balkanlandene, antyder en kulturel samhørighed. Kendte musikere er Oliver Dragojević, Gibonni, Tony Cetinski, Nina Badrić og Ivana Banfić.

Den kroatiske rockmusik var særlig fremgangsrig under den så kaldte kroatiske Nye Bølge, som varede fra slutningen af 1970-erne og omtrent ti år frem.

Band, som tilhørte denne tid, er blandt andre *Azra*, *Haustor*, *Film*, *Buldožer* og *Paraf*.

Efter, at den nye bølge var ebbet ud i 1980-erne, dukkede der nye bands som *Daleka Obala*, *Majke* og *Laufer* op. Disse bands spillede musik som både var inspireret af den Nye Bølge så vel som af ældre vestlige rockbands som Black Sabbath og Led Zeppelin.

Let 3 og *KUD Idijoti* er to fremtrædende bands kendte for så vel sin musik som for sine interessante og ofte kontroversielle optrædender og kunstnumre.

Hårdrocksbandet *Osmi Putnik* fra Split har været fremgangsrigt både i Kroatien og i de andre eksjugoslaviske republikker. Surfrockbandet *The Bambi Molesters* fra Sisak er blevet omtalt uden for landets grænser og er blevet kaldt et af de bedste bands i verden i sin genre.

Det alternative rock/metal-bandet *Father* var fremgangsrigt med sin første plade *Inspirita* i blandt andet Storbritannien og har tillige turneret med bands som *Korn*, *Anthrax* og *Apocalyptic*.

Klapa er en gren af den kroatiske folkemusik. Ordet kommer fra kroatisk og kan oversættes med "slæng eller gruppe af venner". Musikformen er a cappella og således uden instrumenter. Dog kan der forekomme akkompagnement med mandolin eller guitar.

Musikformen er specielt populær i Dalmatien, hvor den årlige Klapa-festival er blevet afholdt siden 1967, i den lilla havneby [Omiš](#).

Klapa synges af såvel mandlige som kvindelige grupper og har ofte emner om kærlighed, hav, vin, hjemland etc.

Arkitektur

Den kroatiske arkitektur er påvirket af landets beliggenhed i Europa. Kirkearkitekturen og profan arkitektur blander stilræk fra Italien og Østrig med andre former, som kommer fra den byzantinske eller slaviske verden.

Inden for arkitekturen er det måske især gotikken, renæssancen og barokken, som har sat sit præg på landet. Den genuint kroatiske arkitektur opstår med den førromanske stil under fyrst Branimir. I det middelalderlige kroatiske kongerige på 800–1100-talet udsmykkedes kirker og klostre med et karakteristisk ornamentalt mønster, det så kaldte kroatiske flettemønster.

Langs den adriatiske kyst udvikledes gotikken i 1400-tallet efter, at Venedig havde erobret kystområderne. Den venetianske gotik påvirkede ikke blot udformningen af kirkerne i Dalmatien, men var også stildannende for de højere stænders villaer og huse i byer som Pula, Zadar, Šibenik og Split.

Renæssancens vigtigste arkitekter og kunstnere i Kroatien var Juraj Dalmatinac, Nikola Firentinac og Andrija Aleši.

Disse arkitekter og kunstnere var fortrinsvis virksomme langs med kysten og deltog i byggeriet af flere kirker og offentlige bygninger. Den Gamle By i Dubrovnik har et stort antal interessante bygninger, hvoraf Sponzapaladset har træk fra både gotikken og renæssancen.

Barokken er den stil, som mest præger indlandet. De mest interessante barokbygninger findes i Varaždin, Požega, Osijek, Križevci, Ludbreg og Krapina.

Hovedstaden Zagreb er stærkt påvirket af modernismen, og i 1800-talet var det Wiens secessionsstil, som gav inspiration, hvilket ses på blandt andet bygninger som Villa Krauss.

Arkitekten Hermann Bollé har været specielt toneangivende ved udformningen af flere bygninger i Zagreb.

Madkultur

Det kroatiske køkken er mangesidet og opviser mange regionale forskelle.

Mad

Hummer fra Dalmatien

Langs med kysten i Istrien, Dalmatien og Primorje er maden inspireret af Italien men tillavet på "kroatisk vis".

Fisk, skaldyr, pasta og pizza står ofte på menuen.

Søaborre og languster, grillet og serveret med en citronskive er populært på menuen lige som *pljeskavica*, som er en pandebøf laget af oksekød blandet med pepperoni.

"Buzzarra" er en tillavningsmetode, som passer for flere slags skaldyr. Buzzara betyder helt enkelt, at hovedingrediensen er tillavet i en fyldig sovs med vin, tomat, krydderier og urter. Undertiden kan man få blot sovsen sammen med pasta.

Paštica er en slags kødgryde, som visse beskrives som sødsur. Smagen bygger på, at kødet får lov til at syde længe på lav temperatur sammen med blandt andet vin og undertiden katri-neblommer.

Rižoto påmindes om den italienske risotto, men er ofte løsere i konsistensen og indeholder ikke altid ost. Rižoto er en udmærket og billig frokostret, som normalt findes i et utal af billige varianter (vegetarisk, skaldyr, husets etc.) på de fleste restauranter.

Inde i landet, hvor madkulturen er inspireret af Ungarn og Østrig, tager kødretterne over. Stegt eller grillet kvægekød, lam og gris er almindeligt over hele landet.

I Zagorje (regionen nord for Zagreb) er madkulturen inspireret af Østrig, og her finder man også de bedste schnitzler i landet. Hovedstaden Zagreb har sin egen specialitet, *Zagrebački odrezak*, som er en wienerschnitzel fyldt med skinke og ost.

I Slavonien, en region i det østlige Kroatien, står det ungarske køkken for krydrede paprikaretter og reelle gryderetter som *gulaš*.

Maneštra er en populær grøntsagssuppe, som oprindeligt kommer fra Istrien.

I Kroatien findes der også en del madretter, som oprindeligt stammer fra Tyrkiet, og som via nabolandene Serbien og Bosnien-Hercegovina er kommet til Kroatien, hvor de er blevet naturaliserede.

Mest kendt er *Ćevapčići*, en slags kødfarsruller som serveres med kartofler eller pommes frites, og *burek* som er et luftigt smørdejsbrød, som fyldes med forskellige ingredienser så som kød, ost, kartoffel eller æble.

Også desserter holder en meget høj standard. Kroatisk is er en konkurrent til den italienske is, både hvad gælder smag og kvalitet.

Kremšnita er en vaniljekage, som oprindeligt kommer fra byen Samobor i nærheden af Zagreb og kan nydes over hele Kroatien lige som štrudl, som er en æblekage, der har sin oprindelse i Østrig.

Drikke

Kroatien er en stor vinproducent og producerer mange forskellige slags vin af varierende kvalitet. De mest kendte rødvine er *Dingač*, *Plavac* og *Postup*, som alle fremstilles i den sydligste landsdel Dalmatien.

Hvidvine fremstilles overvejende i de nordlige dele af landet, og de mest kendte er *Muscatel*, *Malvazija*, *Kaštele* og *Pošip*.

Kroatien er ikke kun en stor vinproducent. Ølfremstillingen har også gamle aner. De største ølmærker i Kroatien er Ožujsko og Karlovačko.

En af de almindeligste former for stærk sprit er rakija som er en slags brændevin og forekommer i flere former med smag af blandt andet blommer og pærer.

Helligdage

Følgende helligdage er arbejdsfrie i Kroatien:

Dato	Navn	Bemærkninger
1. januar	Nytårsdag (kroatisk: <i>Nova Godina</i>)	
6. januar	Helligtrekonger (kroatisk: <i>Sveta tri kralja</i>)	
23. marts	Påskedag (kroatisk: <i>Uskrs</i>)	Skiftende.
24. marts	Anden påskedag (kroatisk: <i>Uskrsni ponedjeljak</i>)	Skiftende.
1. maj	Første maj (kroatisk: <i>Međunarodni praznik rada</i>)	

22. maj	Corpus Christi (kroatisk: <i>Tijelovo</i>)	Skiftende.
22. juni	Antifascistisk kampdag (kroatisk: <i>Dan antifašističke borbe</i>)	
25. juni	Nationaldagen (kroatisk: <i>Dan državnosti</i>)	
5. august	Sejr- og national taksigelsesdag (kroatisk: <i>Dan pobjede i domovinske zahvalnosti</i>)	
15. august	Jomfru Marie himmelfærd (kroatisk: <i>Velika Gospa</i>)	
8. oktober	Selvstændighedsdagen (kroatisk: <i>Dan neovisnosti</i>)	
1. november	Alle helgens dag (kroatisk: <i>Svi sveti</i>)	
25 december	Juledag (kroatisk: <i>Božić</i>)	
26 december	Anden juledag (kroatisk: <i>Sveti Stjepan</i>)	

Nationalparker

Kroatien råder over 8 [nationalparker](#) og derudover ti beskyttede [naturparker](#). Alt i alt er 450 områder, heraf 79 særreservater (botaniske, geomorfologiske, ornitologiske, hav- og skovre- servater) beskyttede. Områdernes areal på 5.846 km² svarer til ca. 10 % af landets landareal.

1. [Brijuni](#)
2. [Kornati](#)
3. [Slapovi rijeke Krke](#)
4. [Mljet](#)
5. [Paklenica](#)
6. [Plitvička jezera](#)
7. [Risnjak](#)
8. [Sjeverni Velebit](#)